

Strategisch plan PORK.be

1. Inleiding

De varkenssector verkeert in een diepe crisis. Dit betekent dat er op zeer korte termijn ondersteunende maatregelen moeten komen gekoppeld aan een strategisch plan op langere termijn.

Vanuit de brancheorganisatie werden volgende **doelstellingen** geïdentificeerd:

- Verduurzaming van de sector ifv maatschappelijke verwachtingen
- Ketentransparantie en beter ketenoverleg
- Marktwerking versterken, meerwaardecreatie en vierkantwaardering (binnenland meerwaardecreatie/buitenland: heropening na AVP)
- Zelfsturing vanuit de keten, via Pork.be omkaderd door de ketenwerkgroep varkens
- Robuuster maken verdienmodel van de varkensboeren

Middelen die inzetbaar zijn, onafhankelijk van de termijnen, zijn de volgende:

- BelPork (in het kader van het visualiseren van meerwaarde en verduurzaming)
- Specifieke dossiers die opportuniteiten creëren tot regulatie van de omvang van de varkensstapel
- Gebruik van de ASF platformen ter Bewaking/versterking van onze exportpositie via heropening van de markten(technisch maar ook een breed politiek engagement)
- Ketenoverleg
- De opmaak van een vraag- en aanbodmonitor voor de creatie van meer markttransparantie (te ontwikkelen instrument)
- Creatie van afsprakenkaders tussen ketenschakels (IPA's)
- Ondersteuning via promotiewerking VLAM en BMO

2. Lange termijnvisie die PORK.be moet uitwerken in de komende maanden

Door in te zetten op onderscheidend vermogen en de focus te leggen op efficiëntie, transparantie, innovatie, dierenwelzijn en duurzaamheid zou de Belgische varkenssector in staat moeten zijn te mikken op het “betere” marktsegment voor de eigenmarkt.

Hierbij kunnen een aantal krijtlijnen naar voren geschoven worden:

1. Een gezonde en rendabele varkenshouderij met oog voor de omgeving
2. Het varken als motor voor de circulaire productiesystemen
3. Bovenwettelijke verduurzaming, herkomstgaranties en dierenwelzijn als dragers voor marktdifferentiatie en meerwaarde
4. Marktgericht produceren door verhoogde transparantie binnen de keten
5. Verbetering exportpositie

3. Crisis aanpak

3.1. De eerste stap zet je zelf (KT)

Binnen de specifieke Vlaamse context van de PAS-problematiek kan een eenvoudige en snelle opkoopregeling van varkensbedrijven met de grootste impact op korte termijn liquiditeiten aanbrengen. Door deze regeling in rekening te brengen bij de toekomstige generieke taakstelling van de varkenshouderij in het stikstofdossier, moet dit op langere termijn ook het perspectief voor de blijvers versterken. Deze regeling moet snel opengesteld worden en heeft een einddatum nodig.

In overleg met de sector moet vastgelegd worden aan welke condities de opkoopregeling wordt aangeboden. Hiervoor kan gewerkt worden met een matrix.

Cruciaal daarbij zijn volgende punten :

- een eenvoudige en snelle regeling waarbij in functie van de matrixscore een bedrag per NER wordt betaald
- een regeling waarbij de bedrijven met de zwaarste N-impact eerst in aanmerking kunnen komen zodat de inzet van overheidsmiddelen maximaal effect heeft op het N-dossier
- Deze regeling moet ten goede komen aan de toekomstige generieke taakstelling van de varkenshouderij in het N-dossier.

3.2. Ondersteuning blijvers

Op vlak van de stikstoftransitie neemt de sector zijn verantwoordelijkheid, door op korte termijn mee te stappen in een gericht afbouwscenario. Het is noodzakelijk om dat daarnaast op kortere termijn middelen beschikbaar gesteld worden voor de blijvers.

Aan de Vlaamse overheid vraagt de PORK.be de broodnodige liquiditeiten vrij te maken die de sector en de keten nodig hebben. Deze middelen zijn essentieel om de noodzakelijke aanpassingen te doen teneinde haar maatschappelijke doelstellingen te verwezenlijken én om deze crisis te overleven.

We zien steeds meer dat overheden in andere Europese lidstaten hun varkenssector actief ondersteunen en dringen erop aan dat ook Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid opneemt om een gelijk speelveld met de andere lidstaten te herstellen.

Concreet vertaalt deze vraag zich in volgende punten.

1. Een daadwerkelijke financiële steunmaatregel voor de blijvers in de primaire sector in de vorm van een premie. Deze premie moet minstens gedeeltelijk het ongelijke speelveld herstellen dat is ontstaan.
2. Voor aanvullende liquiditeitsondersteuning wordt ook gekeken naar de Europese crisisreserve en initiatieven uit de keten die streven naar een betere vergoeding van de aangevoerde varkens.
3. Er wordt gevraagd aan de Vlaamse overheid verder werk te maken van overbrugging en herfinanciering via VLIF en dat de VLAIO (PMV) overbruggingslening die recent werd opengesteld voor de landbouw via een langere terugbetalingstermijn wordt aangepast aan de noden van de varkenshouders en toeleverings/verwerkingsbedrijven.

4. Een werkbare en toegankelijke waarborgverlening voor de banken is nodig voor zowel overbrugging als herfinanciering en dit voor de primaire producent en andere spelers. De nodige waarborgen worden op heel korte termijn gevraagd voor zowel overbrugging als herfinanciering
5. Om de Europees opgelegde en dus noodzakelijke transitie waar de sector voorstaat - aanpassingen van stalsystemen, verlaging hokbezetting,- te ondersteunen onderschrijft de brancheorganisatie de noodzaak van een Europees gefinancierd transitiefonds dierenwelzijn. In het kader van de N-problematiek is het essentieel dat voor de blijvers een stikstoftransitiefonds wordt voorzien bovenop het VLIF, om de noodzakelijke investeringen in ammoniakemissie reducerende maatregelen te ondersteunen.

PORK.be dringt aan op snelle en soepele regelingen (voor alle actoren) aangezien de nood aan liquiditeiten al geruime tijd bijzonder hoog is.

3.3. BePork geeft het varkensvlees een smoel

Het lastenboek Bepork focust op markttoegang, toegevoegde waarde en productdifferentiatie door

- Kwaliteit in alle facetten: voeders, biggen, varkenshouderij, transport en slachthuizen
- Verwerking mee op te nemen in een transversaal ketenbreed systeem
- Tracering doorheen heel de keten zichtbaar te stellen voor de eindafnemer
- Dierenwelzijn als basis en in meerwaarde te verankeren
- Duurzaamheid (vb. eis rond duurzame soja en dierenwelzijn zit er ook in vervat)

Ook binnen de Europese Farm to Fork strategie, worden ambitieuze doelstellingen geformuleerd inzake dierenwelzijn en antibiotica-reductie.

De BO bepaalt, in gemeenschappelijk overleg met alle betrokken stakeholders, op welke aspecten van “onderscheidend vermogen” wordt gefocust (kwaliteit, dierenwelzijn, duurzaamheid,...).

Deze beslissingen worden zowel voor het BePork lastenboek (de smoel, markttoegang) als voor niches (differentiatie) genomen. Benchmarking met buitenlandse lastenboeken is hierbij van belang. Bepork werkt deze beslissingen vervolgens uit binnen het BePork lastenboek.

Bepork zorgt er op deze manier voor dat Belgisch varkensvlees terug identificeerbaar wordt op basis van zijn intrinsieke kwaliteitskenmerken en keteninspanningen.

Ten tweede zorgt Bepork met zijn modulaire opbouw ervoor dat individuele spelers, export en retail, hier bovenop onderscheidend vermogen voor zichzelf kunnen creëren zonder zware structuren die de werkbaarheid van het geheel zouden belasten.

Tot slot kan Bepork via VLAM op basis van de informatie uit de duurzaamheidsmonitor invulling geven aan een positieve generieke storytelling, die de initiatieven vanuit de keten inzake verduurzaming in beeld brengt.

Gezien verwerkt vlees voor een belangrijk deel van de consumptie verantwoordelijk is dient ook in deze sector BePork te worden ontwikkeld als markttoegang en dus als eis van de retail.

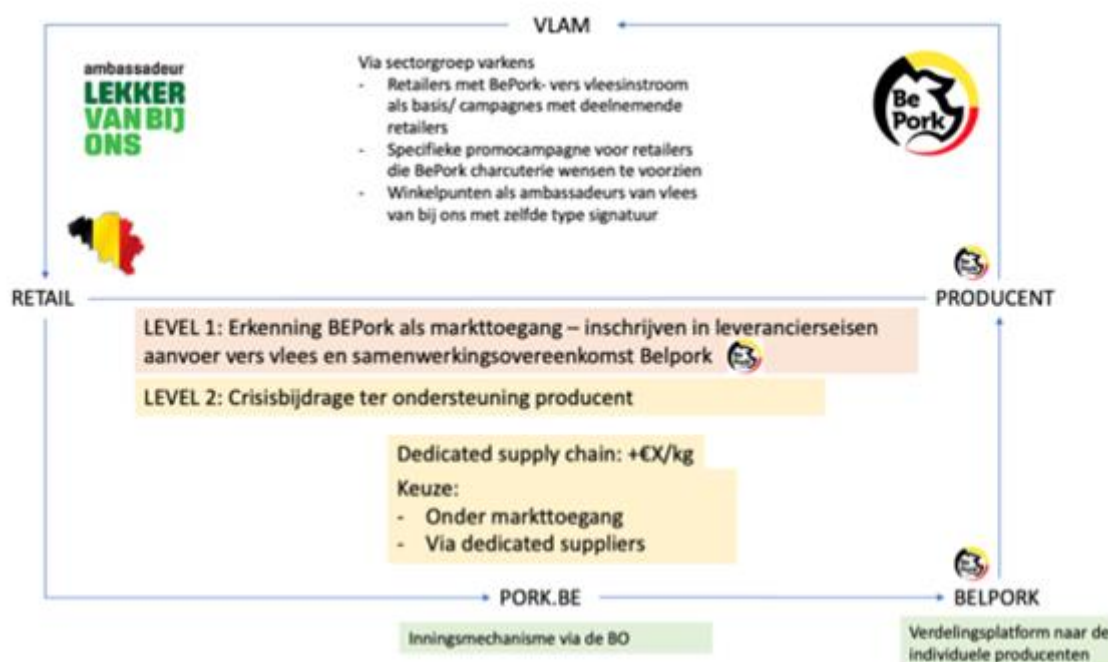
3.4. De thuishatch moet gewonnen worden

Het is imperatief dat de thuishatch het goede voorbeeld geeft. Door het dalen van de productie en de reeds bestaande markttoegangsaanpak van Bepork wat 85% van alle varkensvlees reeds omvat

moet er snel een *vrijwillig* engagement van de retail komen om voor het vlees dat aangekocht wordt voor lokale consumptie een meerprijs te betalen aan hun leveranciers (dedicated suppliers). Hierbij mikken we op een substantiële meerprijs op de Belgische markt ten opzichte van de exportprijs. Hiermee is voor het aandeel lokale markt het ongelijk speelveld hersteld ten aanzien van de buitenlandse concurrentie.

De brancheorganisatie coördineert en mandateert interprofessionele systemen (zoals Belpork) om de door de retailers aangereikte ondersteuning rechtstreeks door te storten aan de leveranciers-producenten van de varkens. Op die manier krijgt de producent/varkenshouder rechtstreeks een toeslag voor zijn varkens, die gecommmercialiseerd worden op de Belgische markt.

Uit studies (VLAM/GFK) blijkt dat een beperkte prijsstijging slechts een minieme invloed heeft op de omzet. Op deze manier kan de gehanteerde prijs in het retailsegment aansluiten met de EU prijs. Door VLAM wordt een label beschikbaar gesteld voor de deelnemende grootwarenhuizen, waardoor de consument voorgelicht wordt over de steun die ze aan de varkenshouder betuigen door hun aankopen. Het ketenoverleg speelt in deze de rol van katalysator, wat zich eveneens weerspiegelt in de ontwikkeling van meer transparantie in de keten wat eveneens binnen PORK.be een prioriteit is. PORK.be vraagt aan Belpork om voldoende aandacht te hebben voor het bewerkte vlees en de slagers.

3.5. Export

EU

Belpork krijgt een duidelijke opdracht om de inhoud achter een B2B-label voor ons vorm te geven en te bewaken. Het BePork label moet de ambitie waarmaken om ook in het buitenland het onderscheidend vermogen van het varkensvlees tastbaar te maken en vertrouwen op te bouwen. Extra eisen moeten op adequate wijze vergoed worden door de afnemers. De sectorale duurzaamheidsmonitor moet bijdragen aan de valorisatie van het imago van ons kwaliteitsproduct in binnenland als buitenlandse. Hiertoe kan BePork rekenen op ondersteuning in het kader van B2B promotie.

Derde landen

Verre export is cruciaal in de zogeheten vierkantsverwaarding. Hierbij dient BMO (onderdeel van VLAM) zich in samenwerking met het FAVV, de federale diplomatie en FIT te richten op het heropenen van de verloren markten ten gevolge van AVP met specifieke focus op China en Azië. Nadien kan via slimme promo gestreefd worden naar een verminderde uitwisselbaarheid van ons varkensvlees..

De geopolitieke communicatie over de relaties van België met andere landen is hierin ook een aandachtspunt gezien het imago van onze regio en ons land direct interfereert met de heropening van deze markten.

Exporteurs kunnen met het label in onderhandeling, al dan niet aangevuld met eigen accenten, gebruiken om de BE-kwaliteit herkenbaar te maken.

4. Slot

Dit document werd opgesteld en goedgekeurd in de schoot van het bestuur van PORK.be.

Het crisisplan zal voorgelegd worden ter discussie aan

- de politiek
- alle betrokken actoren in de sector
- de werkgroep varkens van het ketenoverleg.

De raad van bestuur PORK.be